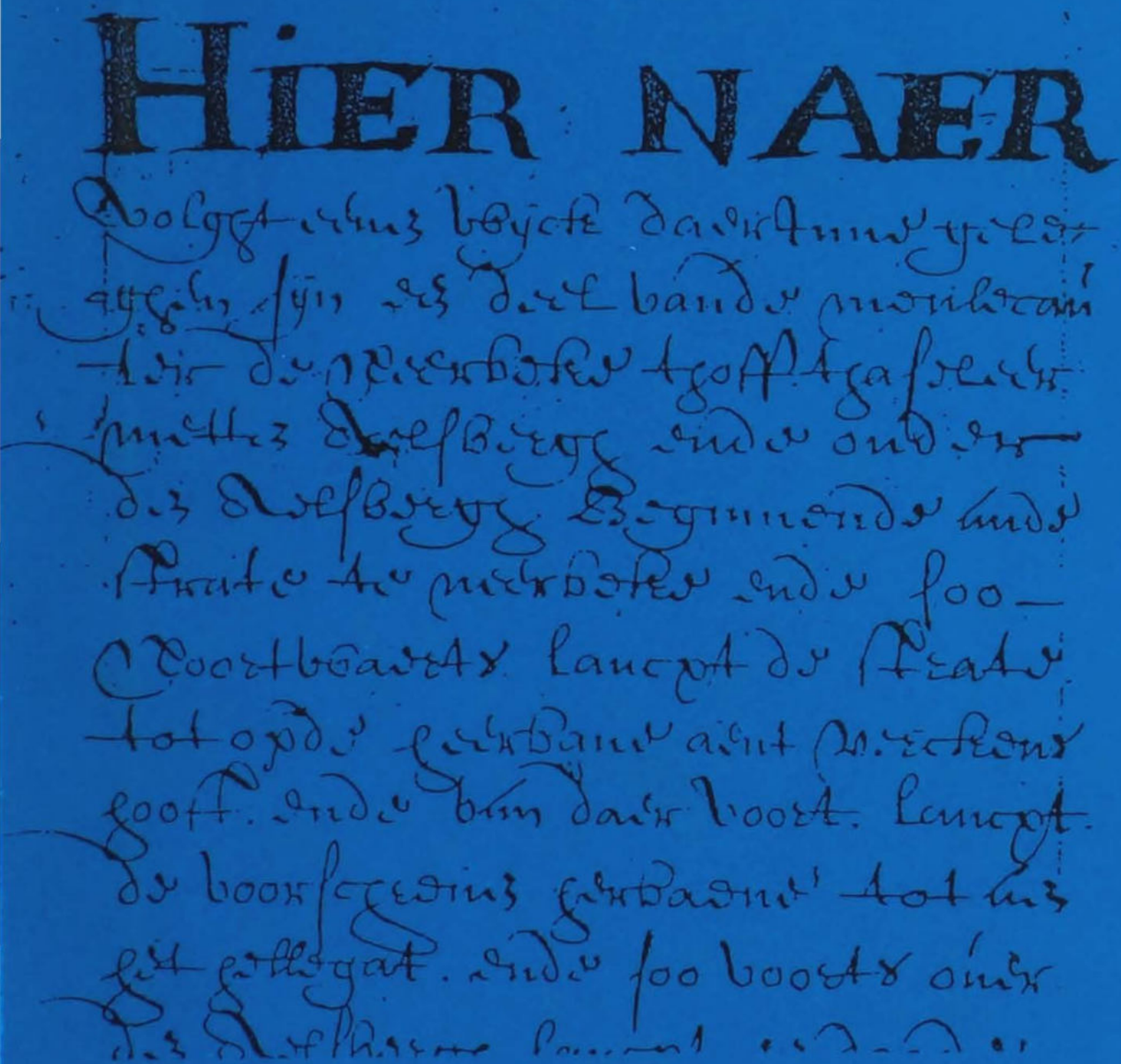
MEDEDELINGEN

HEEMKRING OKEGEM

20ste Jaargang, 1995, Nrs. 1-2
VERSCHIJNT DRIEMAANDELIJKS

BESTUURSLEDEN

Voorzitter: Herman Van Isterdael, Idevoordelaan 27, Okegem
(054/32.23.02)
Secretaris: Patrick Praet, Kievitlaan 25, Ninove
(054/32.71.58)
Penningmeester: Suzanne Van der Speeten, Hazeleerstraat 19, Okegem
(053/66.76.89)
Bestuursleden:
Jozef Van der Speeten, Guldenboom 12, Okegem
(054/33.55.75)
Godelieve De Deyn, Kouterbaan 34, Okegem
(054/33.48.70)
André Segers, Idevoordelaan 25, Okegem
(054/33.65.68)

Uitgegeven met de steun van het stadsbestuur van Ninove.

Verantwoordelijke uitgever: Herman Van Isterdael
Idevoordelaan 27, 9400 Okegem-Ninove
Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.

Een jaarabonnement op Mededelingen Heemkring Okegem kost 150 frank. Erelid wordt men vanaf 250 frank. Lid worden kan door de som te storten op rekeningnummer 001-1565869-74 van Heemkring Okegem.

Op de kaft staat de weergave van een folio uit het landboek van Okegem dat in 1695 werd opgemaakt.

Bij de 20ste jaargang

door Herman Van Isterdael

Wie houdt niet van geschiedenis... Van de verhalen over hoe mensen vroeger gewoond, gewerkt en geleefd hebben. Wie door de jaartallen heen kijkt, ziet het verhaal van mensen van vlees en bloed. Alles om U heen heeft zijn eigen verhaal: uw familie, uw huis, uw straat of dorp, uw vereniging. Alleen: dat verhaal moet meestal nog worden geschreven[1].

Voor U ligt het eerste dubbelnummer van onze twintigste jaargang. Twintig jaar publiceren over de Okegemse geschiedenis en zijn inwoners, dat hadden in 1975 de stichters zich zelfs in hun stoutste dromen nooit durven inbeelden. Het bestuur van de Heemkring is daar heel fier over.

Dit voorjaar mocht ieder lid reeds een aantal geschenken ontvangen: om te beginnen een buitengewone uitgave. Het is een integrale tekstuitgave van het landboek van Okegem opgemaakt in 1695. Dit archiefstuk is erg belangrijk voor de Okegemse geschiedenis. Het is de oudste totale opmeting van het Okegems grondgebied. Het landboek geeft perceel per perceel een opsomming van eigenaar en pachter, van de oppervlakte, de ligging en de plaatsnaam. Verscheidene van deze plaatsnamen zijn reeds uit het Okegems taalgebruik verdwenen.

Bij het landboek hoorde een kaart. Deze is spijtig genoeg niet teruggevonden en mag als verloren beschouwd worden. Om de tekstuitgave van het landboek zijn volle bruikbaarheid te geven werden in de tekstuitgave bij alle percelen de nummers genoteerd van de percelen op de kadastrale kaart opgemaakt in 1810. Deze kaart is uw tweede geschenk

---

[1] Uit: Het Rijksarchief Drenthe. Schatkamer van de Drentse geschiedenis.

vanwege de Heemkring. Ze werd jaren geleden gekopieerd door Chris Van de Perre naar de originele kaart die vóór de fusie met Ninove op het Okegems gemeentehuis bewaard werd. Waar deze kaart zich nu bevindt kan ik helaas niet vertellen.

De combinatie van kaart en landboek laat toe om te achterhalen wie waar woonde in 1695 en 1786. Voor familiekundigen zijn dit heel interessante gegevens. Bovendien is lokalisatie van de plaatsnamen mogelijk.

In uw geschenkverpakking zit als derde geschenk een recente luchtfoto van het centrum van Okegem. Zo overspannen we met deze drie stukken 300 jaar Okegemse geschiedenis.

Twintig jaar is voor een vereniging een hele tijd. Het is niet vanzelfsprekend voor een heemkundige kring. Het vraagt immers heel wat discipline om het tijdschrift op tijd te laten verschijnen. Daarbij hebben we er steeds naar gestreefd om leesbare teksten af te leveren die tegelijkertijd wetenschappelijk verantwoord waren. Veel artikels in de Mededelingen zijn gebaseerd op een zoektocht in de archieven. Indien mogelijk werd voor de recente geschiedenis aanvullend beroep gedaan op getuigenissen van inwoners die het allemaal zelf beleefd hadden. Betrouwbare informatie over het verleden en het heden van Okegem en zijn inwoners leveren blijft één van onze voornaamste bekommernissen.

De geschiedenis onderzoeken is puzzelen... Het vraagt geduld en doorzetting. Steeds weer de spanning van de speurtocht. Af en toe het plezier weer een ontbrekend puzzelstukje gevonden te hebben. De speurders naar het Okegems verleden zijn niet erg talrijk. Daarom zijn de verwachtingen voor de toekomst zijn niet erg hooggespannen. Het schrijven van teksten is niet te onderschatten. Daarnaast blijft het een niet aflatende zorg om de publikatie op tijd te laten verschijnen.

Volgend jaar 1996 is Okegem 900 jaar oud. De eerste vermelding van de naam Okegem in een archiefstuk dateert immers van het jaar 1096. Dit mogen we niet zomaar laten voorbijgaan. Overleg over activiteiten is nu reeds aan de gang. U hoort er nog wel van in de loop van de komende maanden. Verscheidene verenigingen plannen reeds een of andere activiteit naar aanleiding van dit gedenkwaardig feit.

Het bestuur van de heemkundige kring heeft gedurende die 20 jaar steeds een geringe omvang gehad. Van de stichters van de heemkring in het jaar 1975 blijven alleen nog Jozef Van der Speeten en ikzelf over in het bestuur. Sommigen gingen, anderen kwamen ons vervoegen en namen een deel van de talrijke taken over. Als voorzitter wil ik mijn dankbaarheid betuigen aan allen die in de loop van deze twintig jaar meehielpen aan de verwezenlijking van onze doelstellingen. Het bestuur is een kleine groep van idealisten, bereid om zolang als enigszins mogelijk is door te gaan. Met jullie hulp en steun kan dit nog wel enige tijd duren.

KATTESTRAAT EN DORP IN HET JAAR 1995

Op amper twintig jaar tijd werd het dorp van Okegem tweemaal volledig heraangelegd. Circa 1975 waren er de kasseistenen die moesten verwijderd worden. De ganse oppervlakte werd met asfalt volgegoten. Dit had tot doel om een prachtig kaatsspelplein aan te leggen. Kaatsen was een nationale Okegemse sport en het hart van de gemeente legde daarvan getuigenis af. Op zondag verzamelden de kaatsliefhebbers zich op het dorpsplein en de weg werd drastisch afgesloten voor alle verkeer.

In 1995 is de populariteit van de kaatssport sterk gedaald. Eén ploeg doet nog mee aan de competitie, ze spelen achter het station. De Veteranen spelen op hun privé-terrein.

Het verkeer raasde sindsdien ongehinderd door Okegem, van de Kattestraat over het Dorp naar de brug en omgekeerd. De huizen langs deze snelweg werden onleefbaar en dat kon niet langer. Daaraan moest paal en perk gesteld worden. Jarenlang hebben de bewoners gevochten voor de terugkeer naar een leefbare straat. Langs de Kattestraat werden palen geplaatst en forse verkeersdrempels ingebouwd. Het Dorp van Okegem moest eveneens onder handen genomen worden, de snelheid van het verkeer zou men terugdringen. De mensen en schoolkinderen zouden weer veilig de weg kunnen oversteken.

Het resultaat is om te schreien. In plaats van het asfalt zijn er nu overal klinkers gelegd. Het weinige groen rond de kerk werd vervangen door klinkers met parkeerplaatsen. De bomen werden omgezaagd. Ook de groene ruimte rond de kapel bleek volgens de plannenmakers eigenlijk te groot. Twee parkeerplaatsen moesten er zonodig nog aan af. Symbolisch voorzag men hier en daar nog een betonnen bak om god weet wat soort kruid in te planten. Ze staan erg ongelukkig voor en achter sommige parkeerplaatsen. Menige argeloze wagenbestuurder is reeds met deze bakken in aanvaring gekomen.

Het dorp is nu veranderd in een grote parkeerplaats die voortdurend met auto's volgestouwd staat. Is dit het kloppende hart van een gemeente? Is het dorp nu veiliger geworden? Is dit het beeld van Okegem dat men aan een bezoeker wil laten zien? Aan ieder om te oordelen. Voor mij is die steenwoesternij een vloek voor het oog. Op de duur zou men nog beschaamd worden om te zeggen dat men in Okegem woont. Ik vraag me af wie verantwoordelijk is voor deze miskleun. Erger kan niet meer!

OKEGEM IN DE JAREN 1694-1696

door Herman Van Isterdael

Om inzicht te krijgen in de tijdsomstandigheden waarin het landboek van Okegem van 1695 werd opgemaakt geven we hier het verhaal van de gebeurtenissen te Okegem in de jaren 1694-1696. Daartoe werden de dorpsrekeningen van Okegem bestudeerd en voegen we aanvullende gegevens toe uit diverse andere bronnen[2]. De jaren 1694-1696 zijn niet uniek op zich, deze drie jaren vormen ook geen afgesloten periode. Het is een jaar vóór en na 1695, jaar van het opmaken van het Okegems landboek.

In 1695 leven de inwoners van Okegem onder het bestuur van een koning, Karel II genaamd. De koning leeft in Spanje en laat onze streken besturen door een gouverneur-generaal. In 1695 was dat Maximiliaan-Emmanuel, keurvorst van Beieren. Deze was in functie sinds 29 november 1691.

In 1689 begon een nieuwe oorlog. Tegenover Frankrijk, dé grootmacht in die tijd, had zich in Europa een coalitie gevormd van de keizer van Duitsland, de koningen van Spanje en Zweden en de keurvorsten van Beieren en Saksen. Later voegden zich de Verenigde Provinciën (=Nederland) en Engeland bij de bondgenoten tegen Frankrijk.

Op 15 april 1689 verklaarde de Franse koning de oorlog aan de Spaanse koning, tevens koning van de Zuidelijke Nederlanden. Okegem was gelegen in deze zogenoemde Zuidelijke Nederlanden. De bondgenoten of verbondenen leden nederlaag na nederlaag. Daarop eisten de bondgenoten de benoeming van een nieuwe gouverneur-generaal voor de Zuidelijke Nederlanden. De vorige Spaanse gouverneur Don

---

[2] Zo werden bijvoorbeeld teksten overgenomen uit het dagboek van de abt van Ninove, naar de vertaling van J. De Kempeneer.

Francisco, markies van Castanaga, werd teruggeroepen naar Spanje en Maximiliaan-Emmanuel werd in zijn plaats benoemd. Op 26 maart 1692 deed Maximiliaan-Emmanuel zijn intrede te Brussel. Hij werd ingehaald met algemene vreugde, als redder des vaderlands. Hij had aan niet minder dan zes veldtochten tegen de Turken deelgenomen en belangrijke overwinningen behaald[3]. Hij bracht het er amper beter af. De nederlagen wisselden af met overwinningen. In 1697, na acht jaar oorlog, werd de vrede getekend te Rijswijk. De daaropvolgende vredesperiode duurde slechts vijf jaar. In mei 1702 herbegon de oorlog.

De oorlogshandelingen gingen te Okegem niet ongemerkt voorbij. De oorlog tegen Frankrijk liet talrijke sporen na in de Okegemse dorpsrekeningen.

Okegem wordt geteisterd door voorbijtrekkende groepen en groepjes soldaten. Uit vrees voor erger worden de soldaten steeds goed onthaald. Ze krijgen eten en drinken. In koude periodes wordt brandhout verstrekt. Om het verblijf van de soldaten zo kort mogelijk te houden worden ze uitgekocht. De "partijen" zoals ze in de rekeningen genoemd worden krijgen geld toegestopt om zo vlug mogelijk Okegem te verlaten en verder te trekken.

De plaatselijke herbergiers hebben een zeer hoge omzet aan bier. De kosten van dranken aan soldaten verstrekt mogen ze binnenbrengen bij de belastingontvanger. De gemeente[4] betaalt alles.

---

[3] Pirenne H., Geschiedenis van België, deel III, p. 29-30.

[4] Gemeente is een term die dateert uit de Franse Tijd 1795-1814. Het begrip is niet helemaal van toepassing op de bestuurders van de heerlijkheden Okegem en Idevoorde. Deze schepenen hadden

Jan Vetsuypens in de herberg op het dorp doet de beste zaken. Zo ontvangt hij op 15 april 1694 voor de kostenstaat die hij binnenleverde van de periode vanaf 26 februari 16 gulden en 9 stuivers[5] "*over teiringe tsijnen huyse gedaen soo by partijen van soldaeten als andersints te weten tsedert den 26 februay 1694 tot ende met date deser volgens de specifficatie danof synde*".

De herbergiers

In Okegem zijn er op dat ogenblik twee herbergiers: Jan De Schrijver en Jan Vetsuypens.

Jan De Schrijver woonde te Eversem aan het kruispunt van de Fonteinstraat en de Bruggeweg. De reizigers uit de richting van Impegem-Liedekerke, die over de brug over de Dender stapten hadden zijn herberg direct in het zicht.

Jan Vetsuypens was gehuwd met Margareta Steppe dochter van Jan. Deze Jan Steppe was brouwer te Denderleeuw en eigenaar van de herberg "Het steenen huys" op het dorp te Okegem. Hij liet de herberg over aan zijn dochter. Tot circa 1694 was Niclaas Straetman er herbergier. Het was één van de weinige stenen huizen van Okegem, vandaar zijn naam. Door zijn centrale ligging op het dorp bij de kerk, was het de afstapplaats van veel reizigers, dus ook van militairen. Deze herberg was de vergaderplaats van de schepenbank. Het was het eerste "gemeentehuis" van Okegem. Margriete Steppe zou noch twee maal hertrouwen eerst met Cornelis Van den Eede en later

---

andere bevoegdheden dan de latere gemeentebestuurders.

[5] Een gulden bevatte 20 stuivers. Het dagloon van een ongeschoold arbeider bedroeg 12 stuivers zonder eten en 6 stuivers met eten.

met Jan Moens. Ze werden de nieuwe bazen in de herberg op het dorp. Bij de aangifte van nalatenschap van Margriete in 1710 lagen in de kelder 4 volle tonnen bier en 32 lege biertonnen. In de herberg stond ook een kaatszift voor het kaatsspel.

In Okegem leefde in 1694 een brandewijnstoker: Paschier De Duffeleer. Zijn stokerij stond op de "hust", een perceel grond tussen de pastorie en de Dender dat eertijds tot het grondgebied van Pamel behoorde[6]. Hij werd opgevolgd door zijn zonen Cornelis en Jan, die beiden een woning op het grondgebied van Okegem hadden. Stoken was waarschijnlijk fiscaal voordeliger in Brabant.

In april 1694 worden 3 inwoners van Okegem opgeëist door het bestuur van het Land van Aalst om te gaan werken aan versterkingen. Joos Van de Perre zoon van Adriaan (26 dagen), Adriaan De Winne zoon van Pieter (83 dagen) en Joos De Mol (91 dagen) vertrekken uit Okegem. De schepenen beloven een vergoeding van 15,5 stuiver per dag, wat hen later ook effectief uitbetaald wordt.

De levensduurte steeg vanaf juni. De abt van de abdij van Ninove stelde vast dat vanaf de 18de juni de prijzen vlug stegen. Een viertel rogge verkocht men in Ninove tegen twee gulden en voor dit bedrag kon men nauwelijks nog tarwe en rogge kopen. Vanaf Ath en verder kwam het volk met ganse groepen toegestroomd in de richting van Dendermonde, in de hoop van zakjes graan te kunnen bekomen. Vanaf de 22ste juli liet de abt al de pachters van de abdij

---

[6] Voor meer gegevens zie het artikel van G. Van Herreweghen, Een Okegemse toenaam uit een Pamelse plaatsnaam, in Mededelingen Heemkring Okegem, 1984, p. 1-47.

verwittigen dat zij hun granen binnen de abdij moesten voeren. Dit als voorafbetaling van hun verschuldigd pachtbedrag, normaal tegen het Kerstfeest te betalen. Nadien kon hen geen kwijtschelding meer gegeven worden, zelfs indien de granen hen ontnomen werden door soldaten.

Op 27 juli kregen de schepenen van Okegem het bevel van het bestuur van het Land van Aalst om 800 bundelen hooi van ieder 17 pond gewicht te leveren in het magazijn te Aalst[7]. Alleen de inwoners die hooiland hadden konden aan deze leveringen deelnemen. Ze werden vergoed door de belastingontvanger aan 15 gulden per 100 bundelen. Een gelijksoortige vraag kwam toe op 31 augustus 1694. Op bevel van het bestuur van het Land van Aalst moesten de Okegemse inwoners 800 rations[8] haver leveren in het

---

[7] Volgende inwoners leverden: baljuw Hendricx 200 bundelen, Filip Schoonjans 200 bundelen, meier Joos Beeckman 101 bundelen, Gillis Moens 50 bundelen, Amand Moens 25 bundelen, Jan Vernaillen 100 bundelen, Jan Vetsuypens 25 bundelen, Adriaan Goessens 45 bundelen, de pastoor 30 bundelen, Gillis Van Audenroede 25 bundelen (rek. dj. 1694).

[8] Een Aalsterse zak moest 24 van dergelijke rations kunnen bevatten. Volgende inwoners namen deel aan de leveringen: baljuw Hendricx 5 zakken, Joos Van Snick en Jan Hendricx samen geleverd 2,5 zakken, Joos Clodtman 3 viertelen, wed. Adriaan Van de Perre 3 viertelen, Cornelis Hendricx 5 viertelen, Jan De Mol 5 viertelen, Andries Lefebure 3 viertelen, Adriaan Goessens 1 zak, Pieter Soncke 1 zak, Niclaas Van der Kelen 1 zak, Jan De Wege 4 viertelen, de pastoor 1 zak, Jan Vernaillen 1 zak, burgemeester Van de Perre 10,5 zakken, Amand Moens 1 zak, Filip Schoonjans 6 zakken en 6,5 viertelen (rek. dj. 1694).

magazijn van Aalst. Ze kregen 5 gulden per zak uitbetaald uit de Okegemse kas.

Op 20 september 1694 komt er een andere brief toe van het Land van Aalst om werkers (keurlingen in de taal van die tijd) te leveren. Deze moeten gaan werken aan de verdedigingswerken van de stad Diksmuide. De schepenen beloven 20 stuivers[9] per dag aan de vrijwilligers. Op die voorwaarden gaan van 23 september tot 10 oktober, gedurende 18 dagen, Joos De Winne, Joos De Mol, Adriaan De Winne, de zoon van Jan Vernaillen, de zoon van Gillis Van Audenroede en Jan Perrens voor zijn moeder de wed. Adriaan Van de Perre te Diksmuide werken. Ter plaatse hebben de werkers geld nodig om voedsel te kopen. Op 2 oktober schrijft het bestuur van het Land van Aalst aan de schepenen om hen te wijzen op de nood van de werkers te Diksmuide. De schepenen laten 36 gulden naar Gent brengen. Achteraf blijkt dat ze te Diksmuide niets van het geld hebben gezien.

Op 14 oktober 1694 kwam een klein leger van Hollanders aan te Ninove. Het sloeg zijn kampen op in de velden van de abdij. Hun bevelhebber was de graaf van Athlone. Hij nam met zijn gevolg en met drie regimenten voetvolk zijn intrek in de abdij van Ninove. De abt deed achteraf zijn beklag over de aanzienlijke schade die de abdij leed.

---

[9] De hoogte van de dagvergoeding stond waarschijnlijk in verhouding tot de afstand van de woonplaats Okegem en tot het gevaar dat de werkers liepen door de oorlogshandelingen. De normale vergoeding voor een dag werk van een ongeschoold arbeider bedroeg 12 stuivers.

Reeds op 12 oktober kregen ze in Okegem een order van generaal "Attelone" om 400 bundelen hooi te leveren aan het leger te Ninove[10].

Om zich te beschermen tegen wandaden van militairen, op dat ogenblik te Ninove gelegerd, kochten de schepenen in oktober 1694 een sauvegardebrief bij de generaal. Een militair wordt te Okegem gestationeerd om de inwoners te beschermen. Wanneer er zich moeilijkheden voordoen neemt de sauvegarde contact op met de bevelhebber van de troepen. De soldaten blijven daarom uit Okegem niet weg. Op 16 oktober wordt Jan Vetsuypens betaald voor de drank die hij uitschonk aan soldaten.

De 15de oktober 1694 deed het voornoemde leger, volgens de abt van Ninove, een nutteloze en schadelijke tocht. Het trok naar Aalst en vandaar naar Grimbergen. De abt noteerde verder in zijn dagboek dat hij naar Brussel ging om er op het paleis het vertrek te verzoeken van tweehonderd dragonders die zijn abdij uitermate overlast bezorgden en die ze veranderd hadden in een roversshol. Tevergeefs, hij kon niets bekomen bij de eerste minister... In de abdij verbleven 280 Beierse soldaten.

De stad Ninove werd opnieuw versterkt. De abt van Ninove, en veel inwoners van Ninove met hem, oordeelden dat dit een nutteloos werk zou zijn en dat het veel last zou veroorzaken. Bij brief van 16 oktober 1694 vanwege het bestuur van het Land van Aalst werden werkers (keurlingen) opgeroepen om te werken aan de versterkingen (fortificaties) van de

---

[10] De levering werd gedaan door volgende inwoners: baljuw Hendricx 200 bundelen, Filip Schoonjans 100 bundelen, Adriaan Van de Perre, burgemeester en cons. 100 bundelen. Ze werden vergoed aan 14 gulden per 100 bundelen (rek. dj. 1694).

stad Ninove[11]. Frans Maes, "onderingenieur" van de werken te Ninove krijgt 22 stuivers van de Okegemse schepenen, "*emmers den selven beschoncken int regardt van tafdancken van eenige keurlingen*", hij had blijkbaar enige Okegemnaars vroeger dan verwacht naar huis laten terugkeren.

Volgens H. Van Gassen kwamen op 15 november 1694 het regiment dragonders van de "maistre de camp" Vallentsart en een bataljon Beierse infanterie in garnizoen te Ninove. De verhouding tussen de stad en de troepen was zeer hartelijk. De houding van de soldaten was correct. Bij hun aankomst werden de officieren getrakteerd op bier. ... De troepen gingen over tot het aanleggen van versterkingen. Op de vesten en aan de poorten werden palissaden opgericht. De burcht en de abdij van Ninove werden versterkt. Het ging echter niet om de

---

[11] De werkers worden vergoed aan 8 stuivers per dag. Volgende inwoners werkten onder leiding van de zogenoemde korporaals te Ninove **4 dagen**: Adriaan De Winne, Andries Lefebure, Anthon Truf, Cornelis De Duffeleer, Cornelis Hendricx, Gillis Moens, korporaal, Gillis Van Audenroede, Jacques De Winne, Jan Asselman, Jan De Boeck, korporaal, Jan De Duffeleer, Jan De Mol, Jan De Schryver, Jan Hendricx, Jan Perrens, Jan Van de Perre, Jan Vernaillen, Joos Beeckman, meier, korporaal, Joos De Mol, korporaal, Joos Van Snick, Joos Vernaillen, Marinus De Ruyter, Niclaas Straetman, Reinier De Winne, korporaal.
Werkten 5 dagen: Adriaan Goessens, korporaal, Christiaan Verkedt, Jan De Wege, Joos Clodtman, Joos De Winne.
Anderen: Jan Vetsuypens 1 dag, Adriaan Van de Perre 1 dag, Pieter De Cock 2 dagen, Amand Moens 9 dagen, baljuw Jacques Hendricx 12 dagen, burgemeester Adriaan Van de Perre 12 dagen, Filip Schoonjans 16 dagen (rek. dj. 1694).

bouw van moderne vestingwerken, bestand tegen een belegering, maar enkel en alleen om de troepen te beschutten tegen onverhoedse aanvallen. ...

In de volgende lente hielpen patrouilles van het garnizoen de veldvruchten bewaken. De soldaten vertrokken in juli 1695 naar het kamp te Deinze. Kolonel Vallentsart kreeg bij zijn afscheid drie grote hespen ten geschenke[12]. ...

Commandant Vallentsart of Valenzar komen we reeds eerder tegen in de Okegemse dorpsrekeningen. Op 20 oktober leveren de Okegemnaars op bevel van commandant Valenzar te Ninove ook een deel van het hout voor de versterkingen. Er wordt hen opgedragen om 200 palen (palissaden) te leveren[13]. Tegelijkertijd krijgen ze eveneens de opdracht om 400 takkenbossen (mutsaards) aan het garnizoen te Ninove te bezorgen[14]. De schepenen schonken in november 1694 2 gulden en 12 stuivers aan de adjudant van de heer Valenzar te Ninove voor zijn diensten voor het

---

[12] Van Gassen H., Geschiedenis van Ninove, p. 441.

[13] De palen worden vergoed aan 4 stuivers per stuk. Volgende inwoners leveren: baljuw Hendricx 46, burgemeester Adriaan Van de Perre 35, Filip Schoonjans 49 en Reinier De Winne 74 palissaden (rek. dj. 1694).

[14] Per 100 mutsaards werd 7 gulden betaald. De mutsaards kwamen van: de pastoor 100 (burgemeester Van de Perre ging die in het munninckbos te Liedekerke halen met een wagen en drie paarden), Gillis en Amand Moens 100, baljuw Hendricx 100 blokhout, voor de resterende en ontbrekende 100 mutsaards betaalde burgemeester Van de Perre 6 g. 10 st. (rek. dj. 1694).

dorp. Hij zal hen misschien in de opeisingen voor het leger ietwat ontzien hebben.

De ontvanger van het Land van Aalst laat in november 1694 enkele Okegemnaren opsluiten omdat Okegem nog altijd niet de Franse belasting over het jaar 1693 betaald had[15].

Op 17 november komt te Okegem een nieuwe opdracht van het bestuur van het Land van Aalst toe. De inwoners van Okegem moeten te Ninove een wagen met 2 paarden leveren voor het vervoeren van "gassons"[16]. Het leger te Ninove blijft leveringen vragen. Opnieuw deelt het bestuur van het Land van Aalst de bevelen uit. Op 20 november 1694 worden 250 bundelen stro geleverd te Ninove[17].

De regering, volgens ordonnantie van graaf De Bergeyck, belastte op dezelfde dag de Okegemse bestuurders om 200 gulden te betalen aan het regiment van de prins van Symeye (Chimay), hun heer die de erfenis, waaronder de heerlijkheden Okegem en Idevoorde, van zijn nicht Maria Adriana afwees omwille de grote schulden die daarop wogen. Niet minder dan 16 gulden werden verteerd in de herberg

---

[15] Zie verder onder de rubriek belastingen.

[16] Vermoedelijk zijn dit "garsoen, garson" = knechten. In de rekening komen volgende uitbetalingen voor: 13 g. aan burgemeester Adriaan Van de Perre voor 6,5 dag à 2 g. per dag, 11 g. aan baljuw Hendricx voor 5,5 dag, 10 g. aan Filip Schoonjans en 10 g. aan Gillis Moens voor 5 dagen, 6 g. aan Adriaan Goessens voor 3 dagen (rek. dj. 1694).

[17] De bundelen werden betaald aan 2 gulden 8 stuivers per 100. Deze levering werd uitgevoerd door: burgemeester Adriaan Van de Perre 75, baljuw Hendricx 50, Filip Schoonjans 75, Gillis Moens 50 (rek. dj. 1694).

van heer Coppians met de officieren van het regiment bij de overhandiging van het geld. Deze 200 gulden worden op 12 oktober 1695 verrekend aan het dorp in korting op de belasting over het jaar 1694.

De 14de december 1694 werd de abdij van Ninove naar het model van een burcht versterkt. Aan de Proostpoort werd een diepe put gemaakt en rond de muren die de abdij omringden tot aan de wallen van de stad achter de kerk kwam er ook een diepe kuil tot aan bloemenhof van de abt. De abt schreef als bedenking in zijn handboek dat al deze werken tot niets zouden dienen.

In de rekeningen over het jaar 1694 vinden we 48 uitgaveposten van kosten betreffende militairen. Sommige van die posten zijn verzamelstaten van de herbergiers. Ook de schepenen, de burgemeester en de baljuw houden een lijstje of een handboek bij van uitgaven die ze deden ten behoeve van het dorp. Na enige tijd rekenen ze dan af met de belastingontvanger. De uitgaven in de rekeningen worden daarom niet erg uitgebreid weergegeven. De bewijsstukken bij de rekening, die voor de grote meerderheid verloren gingen, leverden de omschrijving van de uitgave. In 1694 leverden Gillis Moens, Jan De Boeck en Filip Schoonjans brood en boter aan groepjes soldaten. Andere inwoners doen ook leveringen al weten we niet altijd precies wat geleverd werd. In februari 1694 levert Jan Van de Perre brandewijn, evenals trouwens de volgende jaren. Gillis en Amand Moens leveren op 5 december 1694 mutsaards (=takkenbossen) aan een groep van 50 soldaten. In 1695 krijgt Reinier De Winne 10 stuivers voor 6 hopstaken die verbrand werden door een "partij" soldaten.

In 1695 scheen de veiligheid langs de wegen er tegenover 1694 niet op verbeterd. De amman van Ninove, Cornelis de Cooman en acht helpers gelukten er in drie "militaire volleurs", gedeserteerde soldaten, die leefden van struikroverij en die de

karren langs de weg op Aalst plunderden, te vangen en over te leveren in de handen van het militair gerecht. ... In de winter van datzelfde jaar gingen de troepen van het garnizoen van Ninove over tot afbraak van de versterkingen die gedurende het vorig jaar werden opgericht in de Abdij.

Het ganse jaar 1695 door blieven de legers van de Fransen en de Bondgenoten steeds maar in beweging zonder dat het tot een noemenswaardig treffen kwam. De plattelandse bevolking wist er alles van. Zo trokken door Ninove op 22 en 23 juni, twee Franse "partijen", in augustus 500 Engelse voetgangers, die hier een dag vernachtten, op 13 augustus een "partije" Hollanders, op 25 augustus Willem III, Koning van Engeland, met een militaire escorte, op 7 september weer een Franse "partije", 6 oktober officieren van de Hessense troepen, 4 november Fransen. De magistraat paste er op dat ze allen - vijand en bondgenoot - goed onthaald werden.

De Fransen maken het nogal bont. Kleine troepjes van het garnizoen van Bergen komen zo nu en dan eens naar Ninove, kwestie van wat verstrooiing. Zij drinken in de herbergen. De stad zal alles betalen. ...[18].

Op 9 februari 1695 moeten Okegemnaars op bevel van commandant Valenzar te Ninove ijs breken op de vesten[19]. De verhouding van de Okegemse sche-

---

[18] Van Gassen H., Geschiedenis van Ninove, p. 441-442.

[19] De werkers worden vergoed aan 8 stuivers per dag. Volgende inwoners gingen werken: baljuw Hendricx "gedaen eenen keurling" 1 dag, burgemeester Van de Perre 4 dagen, Filip Schoonjans 3 dagen, meier Joos Beeckman 1 dag, Jan Vernaillen 1 dag, Gillis Van Audenroede 1 dag, Amand Moens 1 dag,

penen met de commandant is zeer goed. De baljuw van Okegem schenkt 6 gulden aan de commandant van Ninove met daarbij de vraag om goede orde te houden onder zijn soldaten en om hen te verbieden naar Okegem af te zakken zolang ze te Ninove gelegerd zijn. In februari draagt Reinier De Winne, met de groeten van de Okegemse schepenen, een snoek naar commandant Valenzar.

In januari 1695 werd een groep van ongeveer 100 mannen brandewijn aangeboden toen ze door Okegem passeerden. Op 14 februari 1695 krijgt een groep soldaten 12 stuivers uitbetaald "omdat er geen bier was". De herbergiers waren uitverkocht.

Een bevel van het bestuur van het Land van Aalst verplicht de inwoners van Okegem om 200 mutsaards te leveren. In plaats van te leveren betalen de schepenen 18 gulden aan de abdij van Ninove. Deze leveren het hout uit hun bossen.

Op 1 maart 1695 kwam een groep soldaten werkwilligen (keurlingen) ronselen. Een soldaat van de groep wordt ziek en Jacobus Havermaete vervoert de zieke soldaat met zijn wagen naar Aalst.

Op 16 maart 1695 komt het bevel van commandant Valenzar om een wagen te leveren te Ninove voor het vervoeren van "gassons"[20]. Op 11 april eist het Land van Aalst 2 knechten met een wagen

---

Marinus De Ruyter 1 dag, Jan Hendricx 1 dag (rek. dj. 1694).

[20] De dienst wordt uitgevoerd door burgemeester Van de Perre 1,5 dag met wagen en 2 paarden à 2 g. per dag, Filip Schoonjans 1 dag, Gillis Moens 1 dag (rek. dj. 1694).

getrokken door 3 paarden. De wagen[21] vertrekt op 14 april en blijft 11 dagen weg tot en met 24 april. Op 21 april draagt veldwachter Van Audenroede nog 7 gulden naar de wagenknechten te Gent waar de wagen op dat ogenblik staat.

Op 28 april noteert de abt van Ninove in zijn dagboek een brandramp. Een soldaat van de Beierse wachtpost schoot met zijn geweer in een strodak. Hierdoor gingen in de Ninove, in de buurt van de pastorie meerdere schuren en stallingen in de vlammen op. Er was gevaar dat de ganse stad, met inbegrip van de abdij, zou in brand raken... Gelukkig doofde het vuur. Dezelfde dag werden de kloosterlingen opnieuw lastig gevallen in de abdij door twee Beierse regimenten die er 14 dagen lagen. De overige soldaten hadden hun kampen opgeslagen in de velden. Er was onenigheid ontstaan tussen de Bondgenoten die op dat ogenblik niet wilden strijden tegen de Franse troepen.

Op 26 mei 1695 moeten de inwoners van Okegem op bevel van het bestuur van het Land van Aalst 2 mannen (keurlingen) leveren[22].

In juni 1695 trok de Hertog van Beieren, Maximiliaan-Emmanuel, met zijn leger van ongeveer

---

[21] Volgende inwoners worden vergoed: 19 g. 16 st. aan burgemeester Adriaan Van de Perre voor een paard, 23 g. 2 st. aan baljuw Hendricx voor een paard en de wagen, 20 g. 18 st. aan Adriaan Goessens voor een paard en de wijt, 22 g. aan de twee wagenknechten Joos Vernaillen en Anthon Truff (rek. dj. 1695).

[22] De mannen zijn 17 dagen weg. Ze krijgen uit de kas van de gemeente 13 stuivers per dag. Adriaan De Winne en Filip Van Audenroede zijn de werkers die vertrekken (in rek. dj. 1695 staat ook Joos De Winne als werker vermeld) (rek. dj. 1694).

30.000 man door de streek van Ninove om de Fransen aan te vallen in de streek van de Leie. Dit was slechts een schijnaanval, om de Fransen te beletten troepen naar Namen te sturen terwijl Koning Willem III de stad Namen zou aanvallen. Om de plannen van de vijand te verijdelen ging maarschalk Villeroy op 14 augustus Brussel bombarderen. De Dendersteden vreesden het ergste. De magistraat van Ninove bekwam twee Franse sauvegarden en vereerde de Franse officieren door hun "spellewerck" aan te bieden[23].

Op 2 juni kwam het leger van de keurvorst van Beieren onverwachts te Ninove aan. De officieren logeerden in de abdij. Het leger lag bij de Dender in Pamel, Meerbeke en Pollare. De inwoners van deze dorpen evenals deze van de omliggende plaatsen zoals Okegem, Liedekerke, Sint-Antelinks en Woubrechtegem, kregen het hard te verduren door de dagelijkse afgrazing van al de weiden, aan beide oevers van de Dender, waar de soldaten drie bruggen hadden opgeslagen. De eerste snede van het gras ging verloren voor de inwoners. Het koren en de gerst sloegen ze aan. Het leger bleef tot 14 juni en veroorzaakte aanzienlijke schade. Het trok dan verder naar Sint-Lievens-Houtem.

In juni nemen de Okegemse schepenen sauvegarden in dienst. Het zijn dragonders die te Okegem ingezet worden en die de inwoners moeten beschermen. De sauvegarden krijgen uit de dorpskas een vergoeding van 26 stuivers per dag voor hun diensten. Burgemeester Van de Perre levert 12 hopstaken aan de wacht te Ninove voor het maken van picquetten. Een dragonder bracht dezelfde dag, 2 juni, het bevel om klaveren te leveren aan het leger te Ninove. Het bevel kwam van kwartiermeester-generaal

---

[23] Van Gassen H., Geschiedenis van Ninove, p. 441-442.

Verboom[24]. De opeisingsbevelen volgen elkaar vlug op. Op 4 juni moet Okegem 150 bundelen stro te Pamel leveren. Daar logeert de graaf van Attelone[25]. Een dag later, op 5 juni, moet op vraag van generaal-majoor Hubert in het kamp te Pamel een wagen met drie paarden klaar staan voor het vervoer van de bagage van de graaf van Attelone[26]. De schepenen proberen op een goed voetje te staan met de verantwoordelijke officier. Op 6 juni dragen ze 2 paar kippen aan een zekere officier van het leger. Paschier De Duffeleer voegt op vraag van de schepenen aan de schenking nog een pot brandewijn toe. Voor alle zekerheid huren de schepenen 5 soldaten die hen moeten beschermen tegen buitensporige eisen

---

[24] De inwoners krijgen 3,5 gulden per voer. De leveringen gebeuren door Filip Schoonjans 3 voeren, burgemeester Van de Perre 3 voeren, baljuw Hendricx 5 voeren, Gillis Van Audenroede en Jan De Boeck, samen een voer, vervoerd door de baljuw die hiervoor 15 st. krijgt, Gillis Moens 3 voeren, Adriaan Goessens voor 1 voer, Joos Vernaillen, vervoerd door Adriaan Goessens voor 15 st. 1 voer, Jan Vernaillen en Christiaan Verkedt elk een half voer, vervoerd door Adriaan Goessens voor 15 st. (rek. dj. 1695).

[25] De levering wordt gedaan door burgemeester Van de Perre en Filip Schoonjans elk 75 bundelen. Ze ontvangen ieder 38 stuivers (rek. dj. 1695).

[26] De wagen was 2 dagen op weg. Volgende vergoedingen werden uitbetaald: 4 g. 10 st. aan baljuw Hendricx voor een paard, wagen en knecht, 3 g. aan Filip Schoonjans voor een paard, 4 g. 10 st. aan burgemeester Van de Perre voor een paard en een knecht, 7 g. 10 st. aan Adriaan Goessens voor twee paarden en hemzelf als rijder (rek. dj. 1695).

van de kwartiermeesters die instaan voor de bevoorrading van het leger. Op 6 juni krijgen deze 3 gulden 12 stuivers uitbetaald.

De 14de juni, nadat de Beierse soldaten vertrokken zijn, komen Spaanse en Waalse soldaten te Ninove in hun plaats. Op 22 juni gaan de schepenen de commandant te Ninove opzoeken. Ze schenken hem 2 kippen en een konijn met het verzoek om onder zijn soldaten goede orde te houden. In deze maand schenken de schepenen aan een niet nader vernoemde persoon een vette hamel (gesneden mannelijk schaap) "*by de wet vereert aen een persoon van credit*".

Op verzoek van het bestuur van het Land van Aalst van 26 juni moeten de schepenen van Okegem 2 werklieden (keurlingen) leveren. De schepenen vinden te Okegem niemand bereid om op te trekken. Ze huren dan maar 2 inwoners van Denderhoutem[27].

De 29ste juni kwam rond Ninove opnieuw een leger van 4000 soldaten, onder het bevel van de Hertog van Beieren. Het vluchtte voor de Fransen bij Oudenaarde. 's Anderendaags trokken die soldaten naar Halle en vandaar naar Namen om er die stad in te nemen.

De vragen om foerage (veevoeders) blijven te Okegem toekomen. Op bevel van het Land van Aalst moet Okegem in juli en ook nog in oktober in totaal 950 rations haver waarvan 24 maken een Aalsterse zak, 1900 bundelen hooi à 7 pond per bundel en 950 bundelen stro of cloppelingen (=licht uitgedorsen stro) leveren in het magazijn te Aalst. Zoveel foerage is te Okegem niet voorradig. De schepenen wenden zich tot handelaars. Joos Diericx te Aalst

---

[27] De werkers krijgen 16,5 stuiver per dag. Hendrik De Pauw is 22 dagen weg geweest van 1 juli tot en met 22 juli, Judocus Praet is weggeweest van 1 juli tot en met 17 augustus (rek. dj. 1694, rek. dj. 1695).

bezorgt een groot deel van het gevraagde op betaling[28].

In augustus 1695 komen soldaten die te Ninove gelegerd zijn de brug over de Dender te Okegem afbreken. De brug was pas sinds 1691 volledig hersteld. Jan Van de Perre schenkt op die dag brandewijn aan de soldaten.

Terloops vernemen we via de rekening dat Joos Van de Perre in de zomer van 1695 enige tijd keurling is geweest in dienst van de Vorst.

Om de overlast te stelpen vanwege soldaten die gelegerd zijn te Liedekerke besluiten de schepenen 4 kippen te schenken aan de kapitein van de wacht te Liedekerke. Bij de kippen wordt het verzoek gevoegd om Okegem te bevrijden van het bezoek van soldaten onder zijn bevel.

Het zijn niet de enige geschenken in deze moeilijke tijden. De Okegemse schepenen maken dikwijls gebruik van geschenken om enige gunsten te verkrijgen. In Aalst en Ninove laten ze kippen, konijnen en een haas afgeven bij goede vrienden.

De abdij van Ninove heeft moeilijkheden om hun hoeven nog aan de vorige pachtsommen verhuurd te krijgen. De 7de augustus sloot de abt een akkoord met de pachter van het Hof te Schoor. In ruil voor de helft van de oogst en enkele andere voorwaarden zal gedurende de zesjarige periode van de

---

[28] De haver wordt 4,5 gulden per Aalsterse zak betaald, het stro aan 4 gulden per 100 bundelen. De leveringen gebeuren door Filip Schoonjans 14 zakken en 3 rations haver, baljuw Hendricx 3 2/3 zakken, de pastoor 1 zak, Adriaan Goessens 2 zakken, burgemeester Adriaan Van de Perre 10 zakken 4 rations, Gillis Moens 2 zakken, Jan Vernaillen en Amand Moens elk een halve zak, Filip Schoonjans 250 stro, baljuw Hendricx 200 stro, burgemeester Van de Perre 300 stro, Gillis Moens 200 stro (rek. dj. 1695).

pacht de abdij alle belastingen betalen. De abt voegde er de bedenking aan toe dat hij niet anders kon handelen omdat de verarmde pachters de akkers zouden laten liggen. Tussen twee kwalen moest de minste gekozen worden.

Op 13 augustus werd de stad Ninove door de legers ontruimd, hoewel aanzienlijke uitgaven gedaan waren voor haar versterking en voor de uitrusting van het kasteel van Ninove. Dit gebeurde uit vrees voor de Fransen die gelegerd lagen buiten de muren van Brussel. De troepen trokken naar Aalst. De abt vluchtte uit vrees voor zijn eigen veiligheid naar Gent.

Aalst wordt een nieuw bolwerk. Daartoe zijn nog verscheidene versterkingswerken nodig. De boeren uit de wijde omgeving worden opgeëist om aan de vestingen van Aalst te werken. Op 27 september wordt de opeisingsbrief van het Land van Aalst te Okegem door een bode besteld. Okegem moet dagelijks drie arbeiders ter beschikking stellen. Ongeveer alle mannelijke inwoners van Okegem gaan bij toerbeurt te Aalst werken[29].

---

[29] De werkers worden vergoed uit de dorpskas aan 9 stuivers per dag. **Werkten 2 dagen**: Adriaan Goessens, Amand Moens, Reinier De Winne, Joos Van Snick, Joos Beeckman, Cornelis Hendricx, Jan De Mol Jan De Boeck, Adriaan De Winne, Anthon Truf, Gillis Moens, Cornelis De Duffeleer, Anthon Beeckman, Jan Van de Perre, Jan De Schryver, Joos De Winne, Jan Asselman, Joos De Mol, Jacques De Winne, Andries Lefebure, Jan De Duffeleer, Joos Vernaillen, Jan De Wege, Joos Clodtman, Christiaan Verkedt, Niclaas Straetman, Jan Perrens, Jan Hendricx, Gillis Van Audenroede; **Werkten 1 dag**: Pieter De Cocq, Marinus De Ruyter, Jan Vernaillen; **Andere**: baljuw Hendricx 8 dagen, burgemeester Van de Perre 6 dagen, Filip Schoonjans 4 dagen (rek. dj. 1695).

Uit alle veiligheid kopen de schepenen een nieuwe sauvegardebrief, een bescherming tegen de troepen, van de Vorst ten tijde dat de legers te Halle en te Lennik lagen. Deze sauvegarden verbleven te Okegem in de maanden september en oktober.

In oktober leveren de schepenen vrijwillig tot drie maal toe haver aan de wachten van het leger op het kasteel van Pamel, dit om verdere opeisingen van veevoeders te voorkomen[30].

Op bevel van zekere luitenant-kolonel van de Brandenburgse troepen te Ninove moet Okegem op 15 oktober voorzien in een wagen met 3 paarden voor het vervoer van zijn bagage naar Ath[31].

Regelmatig komen soldaten op controle en op zoektocht naar deserteurs. De schrik slaat de schepenen steeds om het hart. De bedoelingen kunnen soms helemaal anders zijn. Zo kwamen op 15 december een groep soldaten de paarden van het dorp "visiteren". Bij een houtvuur wordt hen eten en drinken aangeboden.

Over het jaar 1695 waren er 63 uitgaveposten betreffende kosten voor soldaten.

---

[30] De leveringen gebeurden door: burgemeester Van de Perre 33 Ninoofse viertelen haver à 7,5 st. per viertel, baljuw Hendricx 17 viertelen, Filip Schoonjans 17 viertelen, Adriaan Goessens 8 viertelen (rek. dj. 1695).

[31] De wagen was 2 dagen weg. Er gebeurden volgende betalingen: 5 g. 14 st. aan burgemeester Van de Perre voor een wagen, een paard en een knecht; 4 g. 16 st. aan baljuw Hendricx voor een paard en een knecht; 4 g. 16 st. aan Gillis Moens voor een paard en een knecht; 4 g. 16 st. aan Filip Schoonjans voor een vierde paard en een knecht (rek. dj. 1695).

1696 is een jaar met veel troepenbewegingen. Niet minder dan 94 maal schrijft de ontvanger posten in voor militairen. Het gaat vooral om uitgaven voor voorbijtrekkende soldaten. Het houdt niet op. In de maanden februari-maart 1696 signaleren de rekeningen op volgende dagen groepjes soldaten in het dorp[32]: 7, 8, 20, 22, 25, 29 (groep ruiters), 29 (2de groep), 2 maart, 3, 7, 11, 25, 28 en 30 maart (2 groepen). De schepenen pogen al deze militairen te "contenteren" zoals ze zelf schrijven. Geen wonder dat de schepenen in dezelfde maand februari bescherming zoeken tegen soldaten. Cornelis Hendricx leed in februari 1696 niet nader vernoemde verliezen door het optreden van soldaten. Hij wordt vergoed op kosten van de gemeente, dus op kosten van de Okegemse gemeenschap. De schepenen van Okegem kopen "sauvegarden", dit zijn militairen die ter plaatse in Okegem verblijven en tot taak hebben om de inwoners te beschermen tegen afpersingen en wandaden van andere militairen. Deze sauvegarden leven op kosten van de inwoners. Uit de rekeningen bleef één naam van zo'n sauvegarde bewaard: Capucin. Hij krijgt kippen voorgeschoteld als voedsel. In maart krijgt hij zijn loon uitbetaald.

Gedurende het jaar 1696 zoeken de schepenen verder de bescherming van vrienden om het dorp en zijn inwoners op alle mogelijke manieren te beschermen. Ze schenken in juni een haas en kippen aan goede vrienden.

---

[32] Het blijft nochtans erg moeilijk om precies te zijn in de aantallen. Zo wordt bijvoorbeeld op 11 maart een post ingeschreven "aen 5 diverse militaire partijen, de leste van 11 maert"; op 25 maart " aen 4 diverse militaire partijen, de leste van 25 maert".

De 2de april 1696 slaan de Fransen hard toe te Okegem. Ook Liedekerke en Denderleeuw worden niet gespaard. Vanuit Bergen in Henegouwen trekt een strafexpeditie naar Okegem. De Franse contributie voor het jaar 1694 is nog steeds niet betaald. De vier paarden van zowel burgemeester Van de Perre als van Filip Schoonjans worden weggevoerd naar Bergen. Filip Schoonjans wordt eveneens gevangen meegevoerd. De Franse soldaten gaan niet zachtzinnig te werk. Van de vrouw van Filip Schoonjans eisen ze met geweld en bedreigingen geld. Een zware hesp wordt gerooft. Ook bij burgemeester Van de Perre worden meubelen weggesleept. Alle verliezen worden nadien uit de dorpskas vergoed.

Jacob Van de Perre en de belastingontvanger Jan De Boeck stapten onmiddellijk naar Aalst om te informeren wat hen te doen staat. De volgende dag, 3 april, trekken burgemeester Adriaan Van de Perre en veldwachter Van Audenroede naar Bergen om de paarden en Filip Schoonjans vrij te krijgen. Ze tekenen er ter plaatse samen met afgevaardigden van Liedekerke en Denderleeuw, die daar ook aanwezig waren, een wisselbrief. Filip Schoonjans stelt zich persoonlijk borg dat de belasting zal betaald worden. Nog dezelfde maand draagt hij het geld naar Brussel bij een zekere Van de Steene. De paters van Ledeberg in Pamel vergezellen hem om het geld te helpen dragen. De onveiligheid op de wegen was trouwens zo groot dat een escorte van paters de beste garantie was om het geld veilig ter plaatse te krijgen.

De 6de april brengt een ruiter vanuit Doornik een vermaning om andere achterstallige belastingen te betalen. Het geld, 450 gulden, wordt op 4 mei door veldwachter Van Audenroede naar Doornik gedragen.

De opeisingen van werklui nemen opnieuw een aanvang. De 29 mei 1696 schrijft de belastingontvanger twee maal 20 gulden en 16 stuivers loon in

zijn rekening. Deze werden uitbetaald aan Filip Van Audenroede en Joos De Mol.

In juni 1696 heeft men te Okegem moeilijkheden om arbeiders (keurlingen) voor de legers te vinden. De meier trekt naar Denderhoutem om mannen te ronselen. Hendrik De Pauw en Pieter De Cocq zijn bereid om voor 13 stuiver per dag aan de slag te gaan. Hendrik is 15 dagen keurling van 4 juni tot 18 juni, Pieter werkt slechts 10 dagen van 8 juni tot 17 juni.

In juli zijn er terug inwoners van Denderhoutem die te Aalst gaan werken. Deze maal trekken Joos Van de Perre, Hendrik De Pauw, Matheus Dooreman en Joos De Mol twee dagen gezamenlijk op. Ze krijgen uit de Okegemse kas 16 stuivers per dag.

De 10 juli ontvangt men te Okegem de opdracht om te zamen met Burst-Bambrugge een wagen ter beschikking te stellen van het leger. Een delegatie van Okegem bestaande uit de belastingontvanger Amand Moens, meier Beeckman en baljuw Hendricx gaan naar Burst om met hun collega's te overleggen.

De schrik om hun voedselvoorraad te verliezen deed verscheidene inwoners van de omliggende dorpen hun granen in veiligheid brengen op zolders binnen de stad Ninove. Dit deden ze reeds jaren. In de zomer van 1696 legde de stad een belasting op de granen van de ingezetenen en van de vluchtelingen[33].

Op 17 augustus werden Judocus Praet, Pieter De Pauw en Niclaas Praet nogmaals vergoed voor hun arbeid als keurling.

De 22ste augustus komen drie ruiters paarden opeisen te Okegem om deel te nemen aan zeker konvooi. De schepenen slagen erin mits een royale fooi aan de ruiters deze last te ontwijken.

---

[33] Van Gassen H., Geschiedenis van Ninove, p. 443.

De 24ste augustus is het leger van de Verbondenen, nadat het gedurende enkele weken rond Ath zijn kampen had opgeslagen, rond Geraardsbergen aangekomen. Het kampeerde in Viane, Moerbeke, Galmaarden, en omgeving. De Okegemse schepenen nemen het zekere voor het onzekere en kopen onmiddellijk een sauvegardebrief. Veldwachter Van Audenroede krijgt de opdracht deze beschermbrief te gaan halen bij de legerstaf.

Het leger blijft er tot eind september. Op 5 september worden te Okegem twee militairen gevangen genomen. Meier, burgemeester en de koster voeren de gevangenen naar Ninove. Na deze moedige daad stappen ze in Ninove de herberg "In de sterre" binnen. Ze verdrinken er twee daglonen op kosten van de gemeente.

De 13de september werden, volgens de abt van Ninove, alle kastelen en kerken waar de boeren een schuilplaats hadden gevonden, en ook kleine steden in de streek, door oorlogstaxaties getroffen. Dit naargelang er in die kastelen zakken graan, van welke soort ook, en wagens met hooi en ander dierenvoedsel was binnengekomen.

In het vooruitzicht van het vertrek van het leger uit de omgeving van Geraardsbergen moet de Okegemse bevolking een wagen ter beschikking stellen. Tevergeefs trekken op 19 september de meier en de veldwachter naar Aalst om van deze last bevrijd te worden. Drie dagen later sluiten baljuw en burgemeester van Okegem te Aalst een overeenkomst met Jan Van Cromphaut. Deze zal het vervoer ten laste van de Okegemnaars op zich nemen.

De 29ste september vertrekken de troepen uit Geraardsbergen, nadat zij er vijf weken lang gelegerd lagen en overal in de omliggende plaatsen alles hadden afgegraasd. De abt van Ninove schrijft verder in zijn dagboek:" Het is het eerste jaar dat we, in ons Ninove, geen legering van soldaten kregen. Alle jaren, wanneer er oorlog gevoerd werd,

zaten we hier met een leger geplaagd. Dan was het met de geconfedereerden, dan met de vijand. Met uitzondering van het grondgebied van Ninove, hebben we dit jaar nagenoeg alles verloren in de overige plaatsen waar onze goederen liggen."

Nochtans bleef ook de abdij niet gespaard. De 30ste september bracht het Duits regiment van de prins van Anhalt de nacht door in de abdij. Na enkele dagen kwam het voor de derde maal terug en met een bijl verbrijzelden de soldaten de grote abdijpoort. De soldaten klommen over de muur naast het scriptorium. Twee dagen later werd de abdij ook nog geplaagd door een Beierse soldaat van een regiment dragonders en met een ander regiment, dat van de Landgraaf van Hessen.

In oktober-november 1696 worden opnieuw sauvegarden in dienst genomen. Reinier De Winne is vier dagen op pad om een dergelijke sauvegardebrief te kopen. De schepenen krijgen immers een schriftelijk bewijs van hun bescherming.

De officier van de wacht in het kasteel te Liedekerke krijgt in oktober opnieuw een hesp ten geschenke. Zijn soldaten zullen hopelijk uit Okegem wegblijven. In december krijgt de bevelhebber te Liedekerke een nog grotere hesp "*ten respecte van de goede ordre ende dat de soldaten van aldaer op deze prochie niet en souden commen.*"

De tijd dat het leger rond Geraardsbergen lag werd de Okegemse bevolking niet verontrust door opeisingen voor het leger. De schepenen van Okegem waren er namelijk in geslaagd een invloedrijk man om te kopen. Niet minder dan 156 gulden werd aan deze man gegeven via bemiddeling van "proviseur Maes", een kloosterling van de abdij van Ninove.

De belastingen

De oorlog slorpt enorme sommen geld op. Zowel de legers van de Franse koning als de Verbondenen doen een beroep op de "bijdragen" van de Okegemse bevolking. De belasting voor de Fransen wordt trouwens letterlijk "contributie" genoemd. De belastingen stegen schrikbarend. In Okegem werden volgende belastingen per bunder van 1,23 ha aan de inwoners opgelegd:

1686: 7 gulden
1687: 5 gulden
1688: ?
1689: 15 gulden
1690: 16 gulden
1691: ?
1692: 18 gulden
1693: 20 gulden
1694: 21 gulden
1695: 16 gulden

Deze belastingen volstonden niet om alle kosten te dekken. De schepenen gingen in deze jaren verscheidene leningen aan. In 1692 werd 338 gulden geleend, in 1693 1316 gulden!

Toch bleven de Okegemnaren nog in gebreke om de verschuldigde belasting te betalen. Ze konden de betalingstermijnen niet naleven. Een horde deurwaarders, met zware rekeningen van salarissen, kwam hen dwingen om het geld van de belastingen zo vlug mogelijk naar Aalst en elders te dragen. Het begint eerst met vermaningen. Nadien worden sterkere maatregelen getroffen. De gezagsdragers waaronder de schepenen als bestuurders van het dorp kregen het hard te verduren. Zij moesten er maar voor zorgen dat de belasting stipt betaald werd. In 1694, zonder een nadere datum te kennen, worden meier Joos Beeckman (16 dagen), belastingontvanger

Jan De Boeck en baljuw Hendricx (3 dagen) naar Aalst gevoerd en min of meer gevangen gezet. Ze worden opgesloten in een herberg totdat de verschuldigde belasting betaald is. Ze staan er onder bewaking van de deurwaarder en zijn assistenten. Alle kosten vallen bovendien ten laste van de nalatige betalers. Zo worden de personen die gevangen gehouden worden een vergoeding uitbetaald uit de dorpskas. Over het algemeen krijgen ze 20 stuivers per dag indien ze hun voedsel zelf bekostigd hadden. De Okegemnaars komen verscheidene malen terecht in de herberg van Abraham De Schrijver te Aalst. Uit een post uit de rekening kunnen we achterhalen dat verscheidene belastingontvangers hun geld hier in veilige omstandigheden binnen de stadsmuren van Aalst bewaarden. Meestal werden de gevangenen vrijgelaten op belofte van binnen een bepaalde tijdspanne het geld te brengen.

Zonder geld in kas gingen de schepenen over tot leningen. Op 20 januari 1694 leenden ze 150 gulden bij de Okegemse griffier Charles Van der Schueren. Waarschijnlijk niet voldoende om de achterstallen te betalen want in februari 1694 wordt schepen Filip Schoonjans 2 dagen naar Aalst in hechtenis gevoerd. In april is het de beurt aan meier Beeckman (6 dagen) en baljuw Hendricx (9 dagen). In november 1694 worden ze niet meer in een herberg maar in de gevangenis van Aalst opgesloten.

Omdat ze nog steeds in gebreke blijven voor de belasting voor de Franse contributie worden van 1 tot 16 december 1694 6 militairen ingekwartierd te Okegem. Deze militairen leefden op kosten van de inwoners en streken bovendien een zware vergoeding per dag op. Het kostte de Okegemnaren 145 gulden

1,5 stuivers[34]. Ten einde raad gingen de schepenen op 3 december 1694 een lening van 336 gulden aan bij Pieter De Cock te Denderhoutem. Op 10 december 1694 vonden ze Joannes De Pooter, president van het Godshuis van Nazareth te Ninove, bereid om 288 gulden aan de gemeente te lenen. Een zekere juffrouw Boterdael te Ninove leent in januari 1695 200 gulden en Joos Vastersavers te Dendermonde leent op 7 januari 1695 500 gulden. Al deze sommen moeten dienen om de Franse belasting te betalen.

Op 15 januari 1695 wordt burgemeester Adriaan Van de Perre op verzoek van de belastingontvanger van het Land van Aalst opgesloten. Omwille van de achterstallige Franse contributie wordt in maart 1695 de ganse wet van Okegem door deurwaarder Temmerman in hechtenis genomen. De vermaningen blijven toestromen, op 31 maart, 9 april, 5 mei, 21 mei en 11 november stappen deurwaarders te Okegem af. Het grootste leed blijkt voorlopig op dit gebied geleden. We vernemen niets meer over arrestaties van Okegemse gezagsdragers gedurende de rest van het jaar 1695.

---

[34] Deze wetteboden waren gelogeerd bij navolgende personen die vergoed werden aan 5 gulden 8 stuiver per dag voor de kost en drank aan deze personen verstrekt: baljuw Hendricx hield ze 1,5 dag, burgemeester Van de Perre 1 dag, Filip Schoonjans 2 dagen, meier Joos Beeckman 1 dag, Adriaan Goessens 1 dag, Reinier De Winne 1 dag, Gillis Moens 1 dag, Amand Moens 1 dag, Jan Vetsuypens 1 dag, Gillis Van Audenroede 1 dag, Joos De Winne 1 dag, Jan De Boeck 1 dag, Jan De Schryver 1 dag, Christiaan Verkedt 1 dag, Jan Clodtman 1 dag, Jan Van de Perre leverde ze brandewijn bij hun vertrek 9,25 st. (rek. Fr. contributie dj. 1693).

Zoals hoger geschreven werden in de maand april 1696 verscheidene paarden en Filip Schoonjans door de Fransen gevangen weggevoerd.

De belastingen aan het bestuur van het Land van Aalst bleven onbetaald. In de loop van het jaar kwamen verscheidene deurwaarders vermaningen brengen. De veldwachter werd op 18 april naar Aalst gestuurd om de benarde toestand van de Okegemse bevolking aan de ontvanger te gaan uitleggen. Op last van de ontvanger Vilain van het Land van Aalst werden later in dezelfde maand april te Okegem nog arrestaties uitgevoerd voor de betaling van de belasting.

De miserie is echter groot. Pachten blijven onbetaald en zelfs de Ninoofse abdij gaat leningen aan in april 1694. De abt noteerde op 7 april 1694 in zijn dagboek dat al de pachters van de abdij in het Ninoofse verarmd waren geraakt door het legeren van troepen en andere oorlogslasten. Er kwamen zodoende geen inkomsten uit de door hen bewerkte landerijen in de abdijkas terecht. Omwille van de vele lasten werd er in het kapittel besloten een som van enkele duizenden gulden op interest te lichten.

Na het overlijden van Jan De Boeck wordt in januari 1694 zijn aangifte van nalatenschap door de schepenen van Okegem gecontroleerd. In deze aangifte staat vermeld dat zijn gehekeld en gezwingeld vlas te Ninove in veiligheid was gebracht. De kledij van de overledene was door de oorlogsellende grotendeels teniet gegaan[35].

De opmaak van het landboek in 1695 had tot doel de basis te vormen van een evenwichtige en rechtvaardige belastingheffing. Er waren twee

---

[35] Rijksarchief Beveren, Oud Gemeentearchief Okegem, pak 45 nr. 16.

soorten belastingen: grondbelasting en indirecte belastingen op het bezit van vee en op het verbruik van alcoholische dranken wijn, bier en brandewijn.

De grondbelasting werd betaald door de gebruiker van de grond. Eigenaars moesten geen belasting betalen voor grond die verpacht was. Indien de grond niet verpacht raakte werd de eigenaar wel aansprakelijk voor de belasting. Voor eigenaars betekende dit een dubbele tegenslag: enerzijds hadden ze geen inkomsten uit hun eigendom en anderzijds werden ze verplicht om belasting te betalen voor hun grond. De eigenaar kon aan de belasting ontsnappen indien hij zijn grond ter beschikking van de schepenen stelde. De schepenen poogden dan op een of andere manier enige inkomsten uit dit soort gronden te verkrijgen. Bij weiden werden de gronden gehooid en het hooi werd te koop aangeboden. De schepenen konden ook de gronden belastingvrij verpachten, of omgekeerd de gronden verpachten voor de betaling van de belasting die erop geheven werd. De eigenaar zag geen cent van de opbrengst.

Bij stijgende belastingdruk werd van deze mogelijkheid druk gebruik gemaakt. In 1686 had Okegem op 221 bunder 2418 roeden oninbare posten[36]. In 1694 steeg dit tot 7073 roeden, 8,5 % van de totale belastbare oppervlakte of bijna drie maal meer. Uiteraard werden de minst vruchtbare gronden, de gronden met de laagste opbrengsten, het eerst afgestoten. Hun opbrengst was blijkbaar niet vol-

---

[36] In 1686 worden opgesomd: de Bruggemeers (1000 roeden), Pieter Jacqmansmeers ofte Boomerkens (120 roeden), de meers in de Venningen van de Vrouw van Okegem (45 roeden), de meers van de wees Joos De Wenne (50 roeden), de pastoor kreeg een vrijdom van 800 roeden, de Aelsberch van de Vrouw van Okegem (280 roeden), de meers in de Pennemaker van de erfgenamen Charitez (123 roeden).

doende om de belasting op te brengen. Het systeem van belastingheffing was daarvan de grote schuldige. De gronden werden te Okegem niet gewaardeerd naar vruchtbaarheid en opbrengst. Alle gronden betaalden een gelijk bedrag per bunder.

In 1694 waren de oninbare posten veel omvangrijker. Overlopen we even de lijst.

Pastoor Filip de Champaigne, een kloosterling van de abdij van Ninove, sloot op 14 november 1687 een akkoord met de schepenen van Okegem ter beëindiging van een proces voor de Raad van Vlaanderen. De pastoor wilde geen belasting betalen die geheven werd ter dekking van de eigen kosten van Okegem. In 1687 werd hem voor de toekomst en met terugwerkende kracht tot het jaar 1686 vrijstelling verleend voor 2 bunder grond.

De heer van Pamel, graaf van Coppigny, bezat te Okegem de Bruggemeers, 1400 roeden groot. In 1686 en 1687 pachtten de wethouders deze weiden van de graaf. Ze hooiden het weiland alhoewel de kosten van de werkzaamheden erg opliepen. In 1689 eiste belastingontvanger Joos Beeckman de belasting van de graaf. Hij kwam van een kale reis thuis. De graaf weigerde belasting te betalen op voorwendsel dat zijn gronden te Okegem een leen waren onder Brabant. Een proces volgde.

De armentafel, een instelling die de armoede van Okegemnaren poogde te milderen, had eveneens moeite om haar gronden verpacht te krijgen. Vier percelen, samen 660 roeden groot[37], bleven onverpacht, en werden door de beheerders van de armentafel aan de wethouders overgedragen. In 1696 was de armentafel verplicht aan haar pachters 1/3 vermin-

---

[37] 378 roeden in de Venningen, 105 roeden "met het hoecxken over het beeksken", 124 roeden in de Pennemaker, 53 roeden in de Venningen.

dering te geven van pacht omwille van de oorlogsomstandigheden.

De gronden in de Venningen, nu tussen de Kattestraat en de spoorweg, brachten niet veel op. Daar werden verscheidene gronden aan de schepenen overgedragen: de erfgenamen Thomas Van Santen, de Vrouw van Okegem, de wees van Joos De Winne, Adriaan Vernaillen en de erfgenamen Joris Jaspaers deden er afstand van hun gronden.

Sommige inwoners waren zo arm dat ze niet in staat waren om belasting te betalen. Dergelijke vrijstellingen waren nochtans erg zeldzaam. De belasting die niet kon geïnd worden moest namelijk door de andere inwoners meebetaald worden. Het dorp kreeg immers de opdracht om een bepaalde som te betalen aan de Vorst. Deze som moest hoe dan ook betaald worden. Wanneer sommige inwoners niet betaalden steeg de last van de andere inwoners. De schepenen gaven niet gauw vrijstelling van belasting. In 1694 scholden de schepenen de belasting van Daniël Schoonjans kwijt. Hij moet eigenlijk volledig aan de grond gezeten hebben. Meermaals werd de belastingontvanger opgedragen om een nieuwe poging te doen om de belasting kost wat kost te ontvangen.

Daniël Schoonjans was niet de enige. In 1692 stierf Jan Sterck onvermogend[38]. De belastingontvanger kon uit de nalatenschap niets recupereren van de belastingen. Willem De Boeck was in datzelfde jaar ook niet in staat om zijn belasting te betalen. Hem werd 2 gulden kwijtgescholden. De weduwe Maarten Verlez vertrok uit Okegem na het binnenhalen van de oogst. De ontvanger kon niets meer ontvangen.

---

[38] Oud Gemeentearchief Okegem, nr. 23, dienstjaar 1692.

Een bijzonder geval was **Maria Adriana de Bossu** (ook Boussu), de toenmalige Vrouw van Okegem en Idevoorde. Baljuw, burgemeester en schepenen werden door haar benoemd.

De vrouw van Okegem

Maria Adriana de Bossu kreeg in 1622, tijdens haar minderjarigheid, twee derden van de heerlijkheid Idevoorde als geschenk van haar tante Glaude de Bossu. Haar tante behield wel het vruchtgebruik. In 1638 schonk Glaude de heerlijkheid Okegem, die ze zelf pas in leenpand verkregen had van de Vorst, aan haar zelfde nicht Maria Adriana. Het duurde nog tot 1657, tot na het overlijden van haar tante, vooraleer Maria Adriana de heerlijkheden Idevoorde en Okegem in volle eigendom verkreeg[39].

Maria Adriana verbleef niet te Okegem. In 1688 gaat de veldwachter van Okegem bij de Vrouw te Brussel. Waarschijnlijk verbleef ze dikwijls te Liedekerke.

Op 18 april 1690 dicteerde Maria Adriana haar testament in bijzijn van de leenmannen en schepenen van Liedekerke-Denderleeuw[40]. Haar neef Karel Louis Anthon d'Alzace, prins van Chimay, was de begunstigde. Hij zou de heerlijkheden Okegem en Idevoorde erven na haar dood. Zover is het echter niet gekomen. De erfenis was te zwaar belast met schulden. De schulden overtroffen de baten. De heerlijkheden Okegem en Idevoorde zouden openbaar verkocht worden aan de meestbiedende. In 1695 bij de opmaak van het landboek is de zaak nog niet helemaal

---

[39] Stadsarchief Aalst, Archief Land van Aalst, nrs. 14361, 14363 en 13158.

[40] Idem, nr. 14369, f° 99.

afgehandeld. Maria Adriana overleed begin 1692[41]. In het landboek van 1695 werden alle percelen nog op haar naam (Vrouw van Okegem) gezet.

Konden de schepenen en belastingontvanger van Okegem van de Vrouw van Okegem belastingen innen? Het was een echt probleem. Ze hebben het geprobeerd ... na haar overlijden. De dorpsrekeningen verdoezelen de feiten. Wettelijk gezien was er geen vrijstelling voor de Vrouw. Betalen deed ze echter niet, wel ontvangen. De schepenen laten zelfs regelmatig geschenken afgeven. Overlopen we even de rekeningen vanaf 1686.

In 1686 schenken de schepenen 2 vissen aan de Vrouw voor haar diensten voor de "prochie". Voor haar grond op de Aelsberch, 1080 roeden, moet haar pachter Pieter Soncke slechts belasting betalen voor 800 roeden.

In 1688 kennen de schepenen van Okegem 48 gulden (80 daglonen) toe aan de Vrouw voor enige diensten en voor haar recht bij de benoeming van nieuwe schepenen. De vorige schepenen waren 4 jaar in functie gebleven.

In 1689 krijgt de Vrouw de belasting kwijtgescholden voor "*de groote diensten by haer voorde prochie gedaen*". Op dat ogenblik stonden de schepenen zelfs voor schut. De Vrouw hield bij de verpachting van haar gronden zelfs geen rekening met de belastingen. In 1689 verpachtte zij haar gronden belastingvrij. Ze kende dus op eigen houtje belastingvrijstelling toe aan de pachter van haar gron-

---

[41] Op 21 februari 1692 wordt 4 gulden 11 stuivers betaald aan Filip Telle te Ninove voor de levering van waskaarsen voor een mis voor de Vrouw van Okegem.

den. Er kwam geen protest van de schepenen die anders zo nauwgezet ervoor zorgden dat ieder zijn belasting ook effectief betaalde. De schepenen verklaren "*dwelck haer wert gelaeten op eenige pretensien...*". De Vrouw eiste van de dorpsgemeenschap nog vergoedingen die niet verder uitgelegd worden. In 1690 en 1691 wordt er opnieuw geen belasting gevraagd van de Vrouw omwille van de diensten die ze aan de prochie verleende. De diensten worden nauwelijks omschreven. In 1690 schenken de schepenen nog 26 gulden aan de Vrouw boven de belastingvrijstelling, voor haar diensten gedurende het jaar 1689 "*gedurende de voorleden somer int regart van diveerssche militaire omme dese prochie te conserveren van fourageren etca...*". Ze zou blijkbaar bemiddeld hebben om de inwoners van Okegem te behoeden voor leveringen van veevoeder aan het leger. In datzelfde jaar krijgt ze nog tweemaal 19 gulden 12 stuivers belasting kwijtgescholden.

In 1691 schonken de schepenen een karper aan de Vrouw en schrapten de belasting van haar onverpachte gronden.

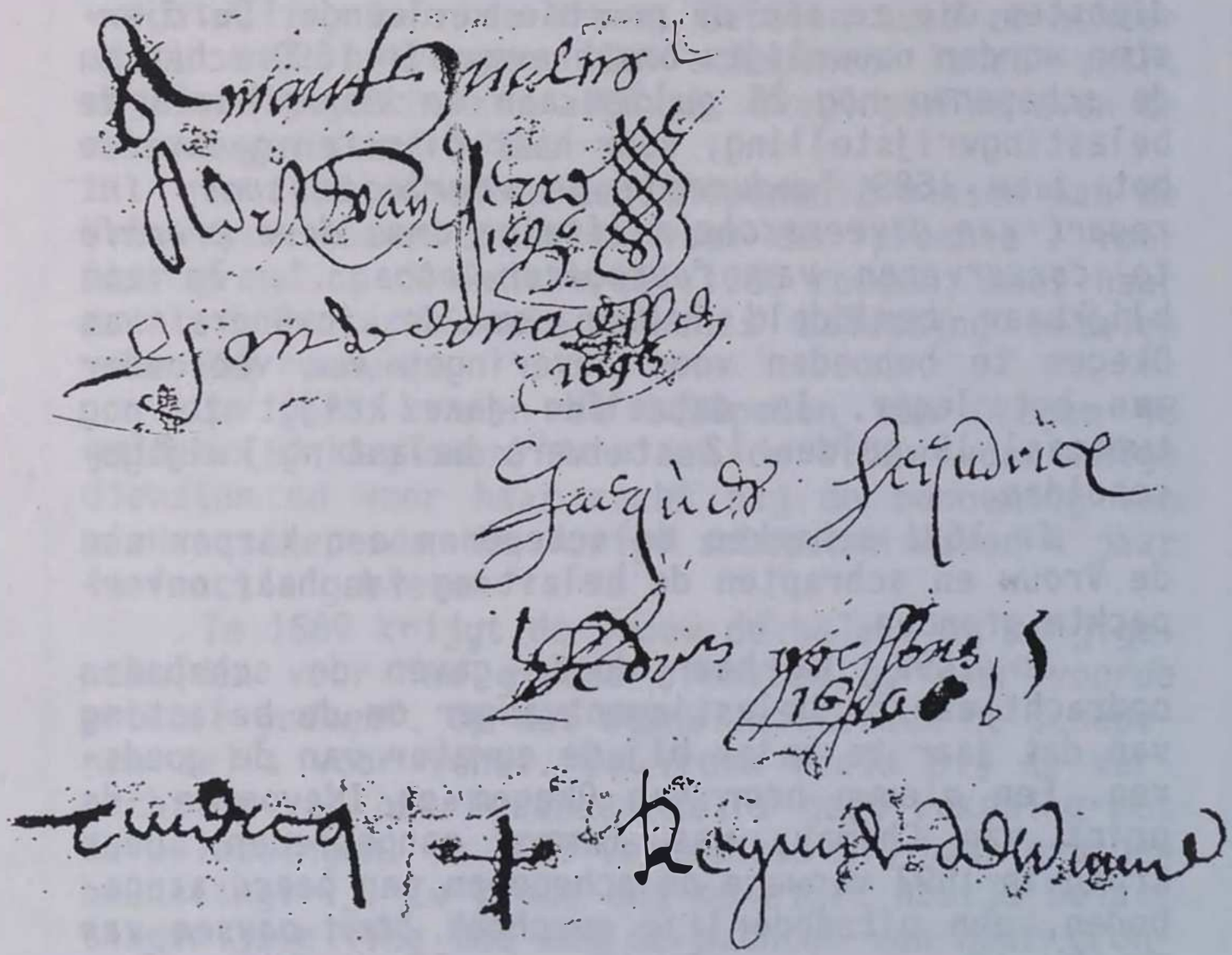
In 1692, na haar dood, gaven de schepenen opdracht aan de belastingontvanger om de belasting van dat jaar te halen bij de curator van de goederen. Een nieuwe heer van Okegem en Idevoorde, de prins van Chimay, was immers aangetreden. Deze kreeg in 1692 vanwege de schepenen een paard aangeboden, een uitzonderlijk geschenk "*ter causen van de diensten by hem alreede voorde prochie gedaen ende noch verhopen te genieten*". Dit paard kostte aan de inwoners van Okegem 152 gulden 8 stuivers (254 daglonen). De gewoonte om geschenken te dragen bij de dorpsheer/dorpsvrouw wordt dadelijk bij de nieuwe heer van Okegem voortgezet.

Uit voorgaande blijkt duidelijk dat "heren" geen belasting betaalden. De Vrouw van Okegem en de graaf van Pamel betaalden niets, de pastoor van

Okegem kreeg een fikse vermindering van belasting.

Uit de afwikkeling van de nalatenschap van Maria Adriana de Bossu bleek achteraf dat de Vrouw van Okegem financieel volledig aan de grond zat. Haar bezittingen werden openbaar verkocht om de schulden te delgen.

Voor de resterende inwoners van Okegem, het merendeel arme dutsen, betekende de belastingvrijstelling een verhoging van de eigen lasten. Zij konden ervoor zorgen dat de volledige belastingsom bijeengebracht werd.

Op 10 februari 1696 plaatsten belastingontvanger Amand Moens, baljuw Jacques Hendricx, burgemeester Adriaan Van de Perre en de schepenen Adriaan Goessens, Jan Vernaillen en Reinier De Winne hun handtekening onder de dorpsrekening van het jaar 1694.

VOORRAAD OUDE JAARGANGEN

Regelmatig krijgen we vragen naar vroegere jaargangen. Hier volgt een lijst van de nog beschikbare nummers. Bestellen kan door contact op te nemen met een bestuurslid.

1976, 1ste jaargang, nr. 1-2
1977, 2de jaargang, uitgeput
1978, 3de jaargang, nr. 2
1979, 4de jaargang, nr. 2
1980, 5de jaargang, nrs. 1, 2 en 3
1981, 6de jaargang, nr. 3
1982, 7de jaargang, nrs. 1, 2 en 3
1983, 8ste jaargang, uitgeput
1984, 9de jaargang, uitgeput
1985, 10de jaargang, nr. 3
1986, 11de jaargang, nr. 3
1987, 12de jaargang, nrs. 2 en 3
1988, 13de jaargang, nrs. 1, 2 en 3
1989, 14de jaargang, nr. 1
1990, 15de jaargang, nrs. 2, 3 en 4
1991, 16de jaargang, nrs. 1, 3 en 4
1992, 17de jaargang, nrs. 1, 2, 3 en 4
1993, 18de jaargang, nrs. 1 en 2
1994, 19de jaargang, nrs. 2, 3 en 4

INHOUD

Bij de 20ste jaargang 1
Herman Van Isterdael

Kattestraat en Dorp in het jaar 1995 3

Okegem in de jaren 1694-1696 5
Herman Van Isterdael